

Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanımının Yordayıcısı Olarak Çok Boyutlu Yalnızlık

Uğur DOĞAN*

Yahya KARAKUŞ**

Öz

Bu çalışmada lise öğrencilerinin sosyal ilişkilerinde, aile ilişkilerinde ve duygusal ilişkilerindeki yalnızlıklarının sosyal ağ sitelerinin kullanımını yordayıp yordamadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma çeşitli okullarda öğrenim hayatlarına devam eden 199'u kız (%40) 297'si erkek (%60) olan, Bolu ilindeki 13 devlet lisesine devam eden 496 lise öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin sosyal ağları kullanım sürelerini belirlemek için "Günde kaç saat Facebook, Twitter kullanıyorsunuz" sorusu sorulmuş ve yalnızlık düzeylerini belirlemek için Sosyal-Duygusal Yalnızlık ölçeği uygulanmıştır. Verilerin analizinde koreslayon ve aşamalı regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlığın sosyal ağların kullanımını yordadığı fakat sosyal ilişkilerde yalnızlığın sosyal ağların kullanımını yordamadığı görülmüştür. Yine aynı şekilde romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık ile sosyal ağların kullanımını arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Sonuçlar literatür ışında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ağ siteleri kullanımı, lise öğrencileri, yalnızlık.

Multi-Dimensional Loneliness as the Predictor of High School Students' Social Network Sites (SNS) Use

Abstract

This study aims at determine whether high school students' loneliness in social, family and romantic relations predict the social network website use. The study was performed with total 496 high school students, 199 (40%) of which are male and 297 (60%) of which are female, who study at 13 state high schools in Bolu province. For collecting data, the Social Networking Information Form which is composed of the questions to what extent do you use Facebook and Twitter in a day?" and the Social-Emotional Loneliness Scale were used to determine how much time students spend on SNS. The data was examined with correlation and stepwise regression analysis. It was found as a result of the statistical procedures that loneliness in romantic relations and loneliness in family relations predicted the social network use but loneliness in social relations did not. While a negative and significant relationship was found between loneliness in romantic relations and the use of SNS and a positive and significant relationship was found between loneliness in family relations and the

* Yrd. Doç., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, ugurdogn@gmail.com

** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Doktora Öğrencisi, yahyapdr@yahoo.com

use of SNS, no significant relationship was found between loneliness in social relations and the use of SNS. The results were discussed in the light of the literature and suggestions were made.

Keywords: Social networking sites usage, high school students, loneliness.

1. GİRİŞ

Kapsama alanları günden güne artarak devam eden internet kullanımı, bununla birlikte kullanım alanlarının genişlemesi ve günlük kullanım oranlarının artışıyla hayatın içinde vazgeçilemez bir yere sahip olma yolunda ilerliyor. Araştırma, alışveriş, sosyal paylaşım vb. birçok alanda kullanımı yaygınlaşan internet kullanımı 2014 Nisan ayı verileri dikkate alındığında ülke genelinde internet erişimine sahip hanelerin oranı %60,2 olmuştur. Bu oran 2013 yılının aynı ayında %49,1'di. İnterneti kullanım amaçları açısından incelendiğinde, 2014 yılının ilk üç ayında bireylerin interneti %78,8 oranında sosyal medya, %74,2 oranında ise online haber, gazete ya da dergi okuma için kullandıkları tespit edilmiştir (TÜİK, 2015).

İnternet kullanımı, parmak dokunuşlarıyla dünya çapınca birçok kullanıcıya erişme imkanı sağlayan yeni bir iletişim türü olarak tanımlanmıştır (Pritchard, 2008). Mesafe sınırını ortadan kaldırarak ve yüz yüze iletişim olmaksızın kullanıcıları arasındaki paylaşım ve sosyal iletişime fırsat veren internetin, bu özelliklerini kullanarak iletişim dalları içinde kendine özgün bir yer bulan alanlarından birisi ise sosyal medya ve sosyal ağlardır (Torlak ve Ay, 2014). Sosyal medya, sosyal etkileşim ve içerik oluşturma bağlamında çeşitli teknolojik etkinliklerden oluşan bir yapı olarak tanımlanmıştır (Stendberg, 2014). Bu yapıda birey kendisini ya olduğu gibi ya da olmak istediği bir kimlik ile diğerlerine tanıtılabilmekte ve onlarla etkileşim haline geçebilmektedir.

Bu yapılar, kullanıcıların, çevrimiçi sosyal topluluklar içerisinde birbirleriyle iletişim kurmalarını, ortak ilgi alanlarına veya ortak özelliklere sahip diğer kullanıcılara ulaşarak onlarla iletişim kurabilmeyi sağlamakta, aynı

zamanda da kullanıcıların fotoğraflarını, dosyalarını, kişisel çalışmalarını ve bilgilerini internette yayınlamasına ve hatta çevrimiçi organizasyonlar düzenlemesine de yardımcı olmaktadır (Deperlioğlu ve Köse, 2010).

"We are social" web sitesinden Kemp (2014)'in hazırladığı istatistiğe göre dünyada 1.182 milyar Facebook kullanıcısı 232 milyon Twitter kullanıcısı mevcuttur. Yine aynı çalışmaya göre Türkiye'deki yaklaşık 35 milyon internet kullanıcısı ile birlikte sahte hesaplar dâhil 36 milyon Facebook kullanıcısı, günde 2 saat 32 dakikasını sosyal medya başında harcamaktadır. İnternet kullanıcıların %45'i sosyal ağları kullanmakta ve kullanıcıların %93'ünün Facebook %72'sinin Twitter üyeliği bulunmaktadır. İstatistiklere bakıldığında ülkemiz nüfusunun yarıya yakınının internet kullanıcısı ve bu kullanıcıların neredeyse hepsinin en az bir sosyal ağ üyeliği olduğu görülmektedir. Belirlenen rakamlar ile sosyal ağların hayatımızın içerisine ne kadar girdiğini görebilmekteyiz.

Mekanikleşmenin hızla artması, iletişim ve etkileşim kavramlarının anlamlarında yaşanan değişimler neticesinde bireyler ülkemizde de duygu ve düşüncelerini paylaşmak ya da yalnızlık, değersizlik gibi hislerini giderme adına sıklıkla sosyal ağ sitelerini kullanmaktadırlar. Mobil iletişim araçları olan akıllı telefon ve tabletlerin kullanım oranının özellikle gençlerde artışıyla birlikte Twitter, Facebook vb. sosyal ağ siteleri ile internet kullanımında da gençler ön sıralarda yer almaktadır (Lenhart, Purcell, Smith ve Zickuhr, 2010). Yapılan araştırmalar ergenlerin internet ve sosyal medya kullanımında lider konuma geçmeye başladığını göstermektedir (Lenhart, Purcell, Smith ve Zickuhr, 2010). 12-17 yaş aralığındaki gençlerin neredeyse % 93'ünün çeşitli sosyal ağ

sitelerini, günün büyük oranında kullandığını görülmektedir (Lauricella, Cingel, Blackwell, Wartella ve Conway, 2014). 8-17 yaş arası gençlik göz önüne alındığında akranları ile iletişim kurma yöntemi olarak daha çok sosyal ağları kullandıkları görülmüştür (Huston ve Ripke, 2006).

Bireyin sosyal ve bireysel ilişkilerindeki eksikliklerden kaynaklanan algılamış olduğu olumsuz duygu ve bilişlerden oluşan karmaşık bir dizi duygusal deneyim olarak tanımlanan yalnızlık (Ernst ve Cacioppo, 2000), yaşamın her döneminde yaşanabilirse de, çalkantılı bir dönem olarak kabul edilen ergenlik, yalnızlık duyguları açısından daha riskli görülmektedir. Ergenlik döneminin gelişimsel görevi olarak kendi cinsi ve karşı cinsle doyum verici ilişkiler kurma ve sürdürme olduğunu belirten Sullivan (1953), yalnızlığı ergenin kişiler arası ilişkilerdeki yakınlık ihtiyacını gideremediği ya da yetersizlik hissettiği zamanlarda ortaya çıkan, istenmeyen ve hoş olmayan deneyimi olarak nitelendirmiştir (akt; Peplau ve Perlman, 1982).

Yalnızlık kişinin sosyal ilişkilerinde huzursuz duygu ve sıkıntılı düşünce algılarını içerir. Yalnızlık duyguları yaşayan bireyler, olumsuz duygulanım içerisinde olmakta, kendine ve çevresine güven konusunda problem yaşamakta, başarıya konsantre olmakta zorlanmakta ve çevreleriyle iletişim ve etkileşim problemi yaşamaktadırlar (Lou, 2009). Ayrıca, yapılan çalışmalarda dışavurum ile yalnızlık arasında ilişkinin olduğunu göstermektedir. Örneğin Çelik (2013) tarafından yapılan çalışmada yalnızlık ile olumlu dışavurum ve dürtü şiddeti arasında pozitif bir ilişkinin olduğu bulunurken, yalnızlık ile olumsuz dışavurum arasında negatif bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Yalnızlık ve sosyal izolasyon araştırmalarda iki açıdan ele alınmıştır. Bunlar; pasif sosyal izo-

lasyon ve aktif sosyal izolasyon. Pasif izolasyon, kaygı, utangaçlık ve sosyal ilişkilerde aşırı duyarlılık gibi sebeplerle bu tür ortamlardan kendini çekme olarak tanımlanmaktadır. Aktif izolasyonda ise bir ergen ya da bireyin grubun sorumluluklarını yerine getirememesi neticesinde grup üyeleri tarafından grup dışında bırakılması olarak tanımlanmıştır (Greenwood, 2008). Çevresel değişim ve geçişler neticesinde de bireyler yalnızlık duygusu içerisinde olabilmektedirler.

Peplau ve Perlman (1982) yapılan yalnızlık tanımlarının şu noktalarda toplandığını değerlendirmişlerdir. İlk olarak, yalnızlık, bireyin sosyal ilişkilerindeki yetersizliklerden kaynaklanmaktadır. Birey sahip olduğu ilişkileri ile sahip olmak istediği ilişkiler arasındaki farkı sorgulamaktadır. İkincisi, yalnızlık öznel bir deneyimdir, nesnel olan sosyal izolasyondan farklıdır. Yalnızlık içsel bir yaşantı olup bireyler kalabalıklar arasında da yalnız olabilirler. Son nokta ise yalnızlığın hoş olmayan, rahatsız edici bir durum olduğudur.

Yalnızlık duygularına ilişkin farklı tanım ve değerlendirmelere bakıldığında tüm bunları kapsayacak bir tanım öneren Rook (1984), yalnızlığı "bireyin diğerleri tarafından anlaşılmadığı, onlara yabancı kaldığı ya da onlar tarafından reddedildiği ve/veya özellikle sosyal bütünleşme duygusu ve duygusal yakınlık kurmak için olanaklar sunan, arzu edilen etkinlikleri gerçekleştirmek için uygun sosyal partnerlerin yokluğu durumunda yaşanan, süregelen duygusal zorlanma" olarak tanımlamıştır (Akt. Duy, 2003)

Kuramsal çerçevede değerlendirildiğinde yalnızlık duygusunun ergenlik döneminde önem kazandığı görülmektedir. Çünkü bu evrede ergen hem çevresindeki bireylere gereksinim duymakta hem de ideal kişi olduğunu varsaydığı insanların gerçekte ideal kişiler olmaktan uzak olduklarını görerek birçok düş

kırıklıkları yaşayabilmektedir. Bireylerin yalnızlık duyguları çevresinde çok fazla dost ve arkadaş olmasından ziyade ilişkilerindeki nitelik ve nicelik açısından kişinin ideallerine uyup uymamasıyla ilgilidir (Erözkan, 2009).

Weiss (1973) yalnızlık duygusunun bireyde duygusal yalnızlık ve sosyal yalnızlık olarak iki şekilde yaşandığını öne sürmüştür. Duygusal yalnızlık bireyin yakın çevresindeki bireylerle yeterince samimi ilişkiler kuramaması sonucunda yaşamış olduğu duygu durumunu içerir. Ergenlik döneminin psikofizyolojik değişimleriyle birey, aile çevresinden uzaklaşmakta, ayrıca bir kimlik kazanmaya yönelik de bir gruba ya da topluluğa ait olma girişimleri içerisinde bulunmaktadır. Bu süreçte birey duygusal olarak yalnız olduğunda genel bir üzüntü ve boşluk hissi duyma eğilimindedir (Wright, 2005).

Sosyal yalnızlığın ne olduğu konusunda duygusal yalnızlığın aksine net olamayan Weiss (1973), bireyin sosyal çevresinde gereksinimi olan arkadaşlık ilişkisinin bulunamaması şeklinde tanımlamıştır. McWhirter (1990) ise yalnızlığı kişilerarası, psikolojik, sosyal, kültürel ve kozmik olmak üzere beş farklı boyutta incelemiş ve sosyal yalnızlığı bireyin gruptan ya da toplumdan uzaklaşması şeklinde tanımlamıştır.

Weiss (1987)'e göre, bireyin diğerleriyle ilişkilerinde bağlanma ve ait olma olmak üzere iki temel ihtiyacı vardır. Bağlanma, bireyin yaşamını yakın iletişim halinde olduğu biriyle paylaşması şeklinde görülürken, ait olma ise, bireyin kendisini bir grubun parçası gibi hissetmesi şeklinde görülmektedir. Bu iki ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda bireyde yalnızlık duygu durumu ortaya çıkmaktadır.

Bir insanın yalnızlığı, yalnızlığın boşluğuna ve ürkütücülüğüne karşı geliştirdiği savunma mekanizmalarıyla anlaşılabilir. Sürekli ve aşırı

yemek yeme, anlamsızca ve sürekli bir şeyler yeme, seçim yapmaksızın ve ard arda film ya da TV seyretme, amaçsızca dükkân vitrinlerini izlemeyi alışkanlık haline getirme bunlar arasında sayılabilir (Geçtan, 2005). Günümüzde bu etkinliklere çok geniş kapsamı olan internet ve sosyal ağlarda çok uzun süre vakit geçirme de eklenebilir.

Pelling ve White (2009) gençlerin sosyal ağları kullanmadaki temel amaçlardan birinin başkalarıyla ilişki kurma ihtiyacının karşılanması ve özellikle de gençlerin aidiyet ihtiyacının giderilmesi olarak belirtmişlerdir. Sosyal ağların kullanım amaçları ile yapılan çalışmalarda McCarthy (2010) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada sosyal ağ sitelerinin öğrenmeyi desteklediğini, Jones, Blackey, Fitzgibbon ve Chew (2010), ise sosyal ağların iletişim becerilerini ve sosyal bağlılığı geliştiren bir yönü olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Türkiye'de sosyal medya ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında bireylerin sosyal ağ sitelerinin bu sıklıkla kullandığı amaçları, sosyal medya ve mahremiyet algısı, sosyal medya araçlarının katkıları ve kullanım sıklıkları, sosyal ağlar ve kimlik, sosyal medya ve bağımlılık, sosyal medya ve iletişim becerileri ve sosyal ağ sitesi kullanıcıların motivasyonları (Acun, 2011; Ekşi, Erden, Erdoğan ve Yılmaz, 2015; Hazar, 2011; Karal ve Kokoç, 2010; Kocadere ve Aşkar, 2013; Köseoğlu, 2015; Külcü ve Henkoğlu, 2014; Öz, 2014) konularını içermektedir. Özellikle ergenlik dönemi içerisindeki bireylerin yaşamlarında etkin olan sosyal ağların onların yalnızlık duygularını ne derecede etkilediğine yönelik bir araştırma mevcut değildir. Araştırmanın ülkemizdeki alanyazın açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada lise öğrencilerinin sosyal ilişkilerde, aile ilişkilerinde ve duygusal ilişkilerde yalnızlıklarının sosyal ağ

sitelerini kullanımını yordayıp yordamadığı tespit etmek amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Grubu

Çalışma Bolu ilinde 13 devlet lisesinde öğrenimine devam eden 496 lise öğrencisinin gönüllü katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubundaki öğrenciler okullarının 9. 10. ve 11. sınıflarındaki yaşları 14 ile 19 arası değişen yaş ortalaması 16.7 olan 199'u erkek (%40), 297'ü kız (%60) öğrencilerdir.

2.2 Veri Toplama Araçları

2.2.1 Sosyal Ağ Bilgi Formu

Öğrencilerin sosyal ağları kullanımını belirlemek için bilgi formu kullanılmıştır. Formda en çok kullanılan iki sosyal ağ olan Facebook ve Twitter ile ilgili "Günde kaç saat Facebook kullanıyorsunuz?" ve "Günde kaç saat Twitter kullanıyorsunuz?" soruları sorulmuş ve cevapların toplamı öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım süresi olarak belirlenmiştir.

2.2.2 Duygusal Sosyal Yalnızlık Ölçeği

Ölçeğin orijinali DiTomasso, Brannen ve Best (2004) tarafından geliştirilmiş, Türkçeye uyarlaması Çeçen (2007) tarafından yapılmıştır. 15 maddeli "bana tamamen uygun değil" ile "bana tamamen uygun" ve 1-7 arasında değişen derecelendirme ölçeğidir. Ölçek, sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık isimli üç alt boyutu vardır. Ölçeğin yapılan geçerlik çalışmalarında orijinaline yakın değerler verdiği görülürken, güvenilirlik analizlerinde .74 ile .88 arasında değişen Cronbach Alpha değerleri elde ettiği görülmüştür. Bu çalışma için yapılan doğrulayıcı faktör analizi çalışmasında ise iyi uyum indekslerine ($X^2=198$, $df:70$, $\chi^2/df: 2.84$, $P:0.000$, $RMSEA: 0.065$, $SRMR: 0.046$, $CFI: 0.96$, $NNFI: 0.94$, $GFI: 0.96$) ve Cronbach alpha değerlerine (.76,.82,.79) sahip olduğu görülmüştür.

2.3 Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı (r); sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenlerinin sosyal ağ sitelerini kullanım varyansını yordayıp yordamadığı incelemek için aşamalı regresyon analizi kullanılmıştır.

Verilerin analizinden önce, verilerin aşamalı regresyon analizi için uygun olup olmadığı test edilmiştir. Bunun için değişkenler arasında çoklu korelasyon olup olmadığını anlamak için ilk önce değişkenler arası korelasyonlarına bakılmıştır. Field (2005)' e göre .80-.90 yüksek korelasyon gözlenen yordayıcı değişkenlerin arasında çoklu korelasyondan söz edilebilir. Tablo 1'de de görüldüğü gibi değişkenler arası çoklu korelasyon gözükmemektedir. Verilerin arasında çoklu korelasyon olup olmadığını belirlemeye yönelik bir diğer yöntem Durbin-Watson (D-W) istatistiğidir. Field (2005)'e D-W 1'in altında ve 3'ün üstünde olmaması, 2'ye yakın olması gerekir. Araştırma için yapılan çoklu regresyon analizinde, D-W değerleri 1.97 olduğu görülmektedir. Verilerin arasında çoklu korelasyon olup olmadığını belirlemeye yönelik son yöntem olarak Tolerance ve Variance Inflation Factor (VIF) değerlerine bakılmıştır. Field (2005)'e göre analizde çoklu korelasyon olmaması için VIF değerinin 10'dan küçük ve Tolerance değerinin 0.2'den büyük olması gerekmektedir. Çalışma için yapılan analizlerin tümünde bu varsayımın karşılandığı görülmektedir. Regresyon analizi için bir diğer varsayım verilerin normal dağılım sergilemesidir (Tabachnick and Fidell, 2007). Verilerin bu varsayımı karşılayıp karşılamadığını belirlemek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk değerlerine bakılmış ve bütün değişkenlerin değerlerinin anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Bu bulgular verilerin normal dağılıma

sahip olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan, regresyon analizine başlamadan önce veri setlerinde uç değerlerin olup olmadığı 'Mahalanobis Uzaklık Değerleri' kullanılarak incelenmiş ve Feild (2005)'in önerisi dikkate alınarak 7 üzeri Mahalanobis değerine sahip uç veriler analize dâhil edilmemiştir. Elde edilen veri setinde uç değerler olmadığı görülmüştür. Analizler için SPSS 19 programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık, aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenlerinin sosyal ağ sitelerini kullanım betimsel bulgular ve korelasyon katsayıları

Değişkenler	\bar{X}	Ss	1	2	3	4
1-Sosyal ağ siteleri kullanımı	3.01	2.08	1			
2-Sosyal ilişkilerde yalnızlık	21.61	2.78	-.04	1		
3-Aile ilişkilerinde yalnızlık	21.95	3.16	.11*	.25**	1	
4-Romantik ilişkilerde yalnızlık	16.81	7.06	-.19**	.02	.01	1

* $p < .05$, ** $p < .01$ n=496

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanımı ile ailesel ilişkilerde yalnızlık ($r = .11$; $p < .05$) ve romantik ilişkilerde yalnızlık ($r = .19$; $p < .01$) değişkeni ile pozitif ve anlamlı ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Sosyal ağ siteleri kullanımı ile sosyal ilişkilerde yalnızlık arasında ($r = -.04$) düşük ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgular sosyal ağ sitelerini

Tablo 2. Sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık, aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenlerinin sosyal ağ sitelerini kullanımını yordamasına ilişkin aşamalı regresyon analizi sonuçları

Değişkenler	R	R ²	B	Standart Hata	β	t
Sabit**	----	----	1.161	.248	----	4.685*
Romantik ilişkilerde yalnızlık	.190	.036	.056	.014	.190	4.121*
Sabit***	----	----	2.630	.711	----	4.685*
Romantik ilişkilerde yalnızlık			.056	.014	.189	4.115*
Aile ilişkilerinde yalnızlık	.216	.046	-.067	.030	-.101	-2.203*

* $p < .05$, ** $F_{(1,452)} = 16.985$, ***

$F_{(2,451)} = 10.992$

Tablo 2'de belirtildiği gibi, aşamalı regresyon analizi sosyal ilişkilerdeki yalnızlığın sosyal ağ siteleri kullanımını anlamlı düzeyde yordamadığı için analize alınmamış, romantik ilişkilerde

Araştırmanın bu bölümünde sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenleri ile sosyal ağ sitelerini kullanımı arasındaki ilişkiye ve anılan değişkenlerin sosyal ağ sitelerini kullanımını yordamasına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenlerinin sosyal ağ sitelerini kullanımına ilişkin betimsel bulgular ve korelasyon katsayıları Tablo 1'de verilmiştir.

kullanmanın ailesel ilişkilerde yalnızlık ve romantik ilişkilerde yalnızlık değişkenleri ile anlamlı olarak ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal ilişkilerde yalnızlık, romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenlerinin sosyal ağ sitelerini kullanım varyansını yordamasına ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık aşamalı regresyon sürecinde işlem görmüştür.

Romantik ilişkilerde yalnızlık değişkeni lise öğrencilerin sosyal ağ kullanımını anlamlı

düzye yordadığı görölmektedir ($t=4.121$, $p<.05$). Tek başına romantik ilişkilerde yalnızlık değişkeni lise öğrencilerinin sosyal ağ sitelerinin kullanımını $\%.036$ 'sını açıklayabildiği görölmüştür [$F_{(1-452)}=16.985$, $p<.05$]. Aşamalı regresyon analizinin ikinci adımında modele aile ilişkilerinde yalnızlık değişkeni girmiştir. Hem romantik ilişkilerinde yalnızlık ($t= 4.115$, $p<.05$) hem de aile ilişkilerinde yalnızlık sosyal ağ sitelerinin kullanımını ($t=-2.203$, $p<.05$) anlamlı düzye yordamaktadır. Romantik ilişkilerinde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık değişkenleri birlikte sosyal ağ kullanımının $\%.046$ 'sını açıklayabildiği görölmektedir [$F_{(2-451)}=10.992$, $p<.05$].

4. TARTIşMA VE SONUÇ

Bu çalışmada lise öğrencilerinin sosyal ilişkilerde, aile ilişkilerinde ve duygusal ilişkilerde yalnızlıklarının sosyal ağ sitelerinin kullanımını yordayıp yordamadığının tespit edilmesi ve buna yönelik öneriler sunulması amaçlanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlığın sosyal ağları kullanımını yordadığı fakat sosyal ilişkilerde yalnızlığın sosyal ağların kullanımını yordamadığı görölmüştür. Yine aynı şekilde romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık ile sosyal ağların kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Alanyazın incelendiğinde çalışmanın bulgularını destekleyen çalışmalar (Can ve Hovardaoğlu, 2015; Doğan ve Çolak, 2016; Pelling ve White, 2009; Wilson, Fornasier ve White, 2010) mevcuttur. Apaolaza, Hartman, Medina, Barutia ve Echebarria (2013) 12-17 yaş aralarındaki İşpanyol gençler üzerinde yapmış olduğu araştırmada, geçlerin İşpanya merkezli Tuenti isimli sosyal sitesini kullanma ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişkiye bakmışlar ve Tuenti'nin arkadaşlık ilişkilerin geliştirilmesine

yönelik katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan başka çalışmalarda yalnızlığın internet bağımlılığının yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmış, yalnızlık duygusu içerisindeki bireylerin daha fazla internet kullanımına yöneldiklerini görölmüştür (Bozoğlan, Demirer ve şahin, 2013; Kraut, Kiesler, Boneva, Cummings, Helgeson ve Crawford, 2002).

Yalnızlık duyguları içerisindeki bireylerin sosyal ağ sitelerini kullanımının nedenleri ile ilgili yapılan araştırmalarda bireylerin bu ortamlarda kurdukları sanal arkadaşlık ile yalnızlık duygularını giderdiklerine yönelik sonuçlara ulaşılmıştır (Ando ve Sakamoto, 2008; Ryan ve Xenos, 2011). Yalnızlık düzye yüksek olan bireylerin bu sanal ortamda kurdukları ilişkiler onların duygusal dışavurumlarını kolaylaştırıyor olabilir. Çelik (2013) tarafından yapılan çalışmada dışavurum ile yalnızlık arasında ilişkinin olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda sosyal ağ kullanımı dışavurumu kolaylaştırdığı için bu araştırmada sosyal ağ kullanımı ile yalnızlık arasında ilişki bulunmuş olabilir. Öte yandan Ceyhan (2010), yapmış olduğu çalışmada problemlili internet kullanımının en önemli yordayıcısının "tanımadıkları kişilerle iletişim kurma" olduğunu ve bunu "kimlik arayışı statüsü", "başarılı kimlik statüsü" ve "tanıdıkları ve yakınları ile iletişim kurma" değişkenlerinin takip ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bireylerin ilişkilerini geliştirme adına sosyal ağ sitelerini kullanmalarının altında sanal ortamlarda etkileşim kaygısının olmaması, bireyin fiziksel görünüşü veya karakteri ile ilgili endişelerinin bu ortamlarda etkili olmamasının yattığı değerlendirilmektedir. Bu bağlamda bireylerin sosyal ağları tercih etmelerinin altında kendisine ait kabul etmekte zorlandıkları ya da gerçek kimliği değil de olmak istediği idealinde kimlik özelliklerini rahatça yansıtabilmesine yönelik olanak sağlaması olarak yorumlanabilir.

Ergenler üzerinde yapılan çalışmalarda internet bağımlılığı ve yalnızlık arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunurken, internet bağımlılığı ile aileden algılanan sosyal destek ve yaşam doyumu arasında negatif bir ilişki bulunmuştur (Esen ve Siyez, 2011; Morsünbül, 2014). Şahin, İşleyen ve Özdemir (2012), romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeylerinin yüksek olduğu ve sosyal ağ kullanımlarının düşük olduğu yönünde çalışmayı destekleyen sonuçlara ulaşmışlardır.

Tablet bilgisayar ve akıllı telefon kullanımının ve internet erişim imkânlarının günden güne artması bireylerin sosyal paylaşım sitelerini kullanımını kolaylaştırmaktadır. Bununla birlikte bireylere gerçek kimliğini gizleyerek profil oluşturma imkânı sağlayıp sahip olduğu kimlik ile değil de idealindeki kimlik ile diğer bireylerle etkileşim imkânı sağladığı için facebook, twitter vb. sosyal paylaşım siteleri yalnızlık duygularını giderici ortamlar sunmaktadır.

Ergenlik dönemindeki kimlik arayışı, idealinde olmak istediği benlik ile hâlihazırda sahip olduğu benlik arasındaki algıladığı farklılık, yetişkinliğe geçiş, anne-babadan bağımsızlığını kazanma ancak aynı zamanda bir takım faktörlerle onlara bağlılığın da sürmesi vb. sebepler ergenin yalnızlık duygularını yoğun olarak yaşamasına sebep olabilmektedir. Kim olduğunu anlama ve keşfetme merakıyla yoğun bir çaba içerisine giren ergen bu dönemde kendisini kalabalıklar içerisinde yalnız olarak görebilir. Bu yalnızlık duygulanımlarının olduğu süreçte, sosyal paylaşım siteleri gerek benzer yaşantıları ve süreçleri geçiren çok sayıda yaşıtıyla buluşma imkânı sağlarken, gerekse arayış içerisinde olduğu kimliğe yönelik ona ipuçları sunabilmektedir.

Ergenlik dönemi aynı zamanda diğerleriyle yakınlık gereksinimlerinin artmasıyla birlikte sosyal ilişkilerin önem kazandığı bir dönem

olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde ergen aile bireyleriyle iletişimini sürdürürken akran grubu, arkadaş çevresi de onun için büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde ergen akran ilişkileriyle birlikte yakın romantik ilişkilere de önem vermeye başlamakta ve bu alana yönelik ilgi ve kapasitesi artmaktadır. Ergenin romantik ilişkilerdeki istediği başarı ve mutluluğu yakalayamaması yine onu yalnızlık duyguları içerisine yöneltmekte ve ergen de bu yalnızlığı giderme adına sosyal paylaşım siteleri ya da internetin çok geniş olan dünyasına yönelebilmektedir. Yüz yüze ilişkilerde yakalayamadığı başarı ve mutluluğu ekran karşısında, zaman zaman sahte kimliklerle yakalamaya yönelik bir çaba içerisine girilebilmektedir.

Bonetti, Campbell ve Gilmore (2010)'nin ergenlerin kişilik özellikleriyle yaptığı çalışmada yalnızlık duyguları yaşanan ergenlerin yeni bireylerle tanışmak için yüz yüze iletişimden daha ziyade internet ortamında sanal iletişimi tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ergenler sanal dünyada kendilerini daha rahat ifade edebildiklerini ve konuşmaya yönelik daha cesaretli olabildiklerini belirtmişlerdir. Yine Özen ve Korukcu-Sarıcı (2010)'nin üniversite öğrencileriyle yaptıkları bir çalışmada, çalışmaya katılanların büyük çoğunluğu kendilerini yalnız hissetmenin onları sanal iletişime yönlendirdiğine yönelik bulgulara ulaşmışlardır.

Araştırmanın bir diğer bulgusu sosyal sitelerinin kullanım ile sosyal ilişkilerdeki yalnızlık arasında düşük ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir ilişki bulunmuştur. Sosyal ilişkilerdeki yalnızlıkta bireyin sosyal beceri eksikliğinin, özgüven yetersizliğinin, psikolojik sağlamlığının etkisi büyüktür. Birey bu yetersizliklerini gidermediği müddetçe gerek gerçek hayatta gerekse sanal ortamda kendini ifade edebilmekte zorlanacaktır. Güven ve Kovanlıkaya (2008) yaptıkları çalışmada çalışmadaki bulguyu destekler mahiyette bir sonuca ulaşmışlardır. Ülkemizde ergenler sosyal ağ siteleri

rini sosyal ilişkilerindeki yalnızlık duygularını gidermekten daha çok gerçek hayatta sahip oldukları arkadaşlıklarını sürdürme, onlarla iletişim aracı olarak kullanılmaktadırlar. Bireyin sahip olduğu sosyal ilişkileri ağı onun yalnızlık düzeyini önemli oranda etkilemektedir. Chou ve Hsiao (2000), yapmış olduğu çalışmada farklı bir sonuca ulaşmıştır. İnternet kullanımının bireyin sosyal ilişkilerdeki yalnızlık düzeyini arttırdığı, böylece bireyin daha fazla yalnızlaşarak problemli düzeyde internet kullanımına yöneldiğini tespit etmiştir. Benzer bir çalışmada Peker ve Eroğlu (2015), ergenlerin aileden, arkadaştan ve öğretmenden algıladıkları sosyal desteğin azalmasıyla siber zorbalık davranışına eğilimlerinin arttığına yönelik sonuçlara ulaşmışlardır.

Çalışmanın birkaç tane sınırlı yönü bulunmaktadır. Öncelikle bu çalışma 14-19 yaş grubu lise öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Sosyal ağ sitelerinin (SAS) kullanıcıları yüksek oranda bu yaş grubundaki bireyler olsa da çalışmanın sonuçlarını tüm yaş gruplarına genellemek mümkün değildir. Tüm yaş gruplarını kapsayacak bir örnekleme yapılacak çalışmalar daha bütüncül sonuçlar verecektir. Öğrencilerin SAS'ları kullanımı için günlük kaç saat "Fa-

cebook" ve "Twitter" da vakit geçirdiği sorulmuştur. Yani çalışmaya katılan tüm öğrencilerin SAS'ları kullandıkları düşünülmüş, aktif kullanıcı oldukları varsayılmış ve bu yönde analiz yapılmıştır. Daha sonra yapılacak olan çalışmalar planlanırken sadece SAS'ların kullanılan öğrenciler dâhil edilerek çalışmaların yapılması daha faydalı olabilir. Aynı zamanda öğrencilerin SAS'ları problemli mi yoksa normal düzeyde mi kullandıklarına bakılmamıştır. Problemli kullanım üzerine çalışmalar yapılabilir. SAS'lar denildiğinde akla ilk gelen siteler; "Facebook" ve "Twitter" ele alınmış, kullanım oranları günden güne artan "Swarm", "Whatsapp", "Vine" ve "Periscope" gibi sosyal ağ siteleri dikkate alınmamıştır. Bu SAS'ın çalışmaya dâhil edilmemiş olması çalışmanın bir diğer sınırlı yanı olarak ifade edilebilir. Sonraki çalışmalarda SAS'ların öğrencilerin akademik yaşamındaki katkıları, zamanı verimli kullanma durumları ve olumsuz davranışlar edinme gibi konular ele alınarak sosyal ağ sitelerinin yaşamımızdaki pozitif ve negatif etkilerine yönelik daha kapsamlı değerlendirmeler yapılabilir.

Kaynakça

- Acun, R. T. (2011). Her Dem Yeniden Doğmak: Online Sosyal Ağlar Ve Kimlik. *Milli Folklor*, 12(89), 66.
- Ando, R., ve Sakamoto, A. (2008). The Effect of Cyber-Friends on Loneliness and Social Anxiety: Differences Between High and Low Self-Evaluated Physical Attractiveness Groups. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 993-1009.
- Apaolaza, V., Hartmann, P., Medina, E., Barrutia, J. M., ve Echebarria, C. (2013). The Relationship between Socializing on the Spanish Online Networking Site Tuenti and Teenagers' Subjective Well-being: The Roles of Self-Esteem and Loneliness. *Computers in Human Behavior*, 291282-1289. doi:10.1016/j.chb.2013.01.002
- Bonetti, L., Campbell, M. A. ve Gilmore, L. (2010). The Relationship of Loneliness and Social Anxiety with Children's and Adolescents' Online Communication. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(3), 279-285.

- Bozoğlan, B., Demirer, V. ve Sahin, I. (2013). Loneliness, Self-Esteem, and Life Satisfaction as Predictors of Internet Addiction: A Cross-Sectional Study Among Turkish University Students. *Scandinavian Journal of Psychology*, 54(4), 313-319.
- Can, F. ve Hovardaoğlu, S. (2015). 1. Nesne-Psikoloji Dergisi, 3(5), 43-65. doi: 10.7816/nesne-03-05-03
- Ceyhan, E. (2010). Problemlı İnternet Kullanım Düzeyi Üzerinde Kimlik Statüsünün, İnternet Kullanım Amacının ve Cinsiyetin Yordayıcılığı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1323-1355.
- Çeçen, A. R. (2007). The Turkish Version of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SEL-SA-S): Initial Development and Validation. *Social Behaviour and Personality*, 35(6), 717-734.
- Çelik, E. (2013). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Yılmazlık Özelliklerinin Duygusal Dışavurum Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 221-236.
- Chou, C. ve Hsiao, M. C. (2000). Internet Addiction, Usage, Gratification, and Pleasure Experience: The Taiwan College Students' Case. *Computers & Education*, 35(1), 65-80.
- Deperlioğlu, Ö., ve Köse, U. (2010). Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı. 10. *Akademik Bilişim Konferansı*. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.
- Doğan, U., ve Çolak, T. S. (2016). Self-concealment, Social Network Sites Usage, Social Appearance Anxiety, Loneliness of High School Students: A Model Testing. *Journal of Education and Training Studies*, 4(6), 176-183.
- Duy, B. (2003). *Bilişsel-Davranışçı Yaklaşımaya Dayalı Grupla Psikolojik Danışmanın Yalnızlık ve Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Üzerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekşi, H., Erden, N., Erdoğan, F. H., ve Yılmaz, E., (2013). Ergenlerin Kimlik Oluşumunun Facebook Üzerinden İncelenmesi: Nitel Araştırma Örneği. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 295-313.
- Ernst, J. M. ve Cacioppo, J. T. (2000). Lonely Hearts: Psychological Perspectives on Loneliness. *Applied and Preventive Psychology*, 8(1), 1-22. doi: 10.1016/S0962-1849(99)80008-0.
- Erözkan, A. (2009). Ergenlerde Yalnızlığın Yordayıcıları. *İlköğretim Online*, 8(3), 809-819.
- Esen, E. ve Siyez, D. M. (2016). Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 127-138.
- Field, A. (2005). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (2nd. Ed). London: SAGE Publications Ltd.
- Geçtan, E. (2005). *İnsan Olmak*. İstanbul: Mentis Yayınları.
- Greenwood, H. B. (2008). *The Relationship between the Qualities of Adolescents' Online Friendship and Experience of Loneliness*. (Unpublished Doctoral Thesis), Alliant International University, San Diego.
- Güven, S. K. ve Kovanlıkaya, Ç. (2008). Postmodern Rear Window: Facebook, *6.th International Symposium Communication in the Millenium-Proceedings Book 1*: 419-431
- Hazar, M. T. (2011). Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151-175
- Huston, A. C. ve Ripke, M. N. (2006). *Developmental Contexts in Middle Childhood*. New York: Cambridge University Press.

- Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K., ve Chew, E. (2010). Get Out of MySpace!. *Computers & Education*, 54(3), 776-782.
- Kemp, S. (2014). Social, Digital & Mobile Worldwide in 2014. <http://wearesocial.net/blog/2014/01/social-digital-mobile-worldwide-2014>. sitesinden 29 Mayıs 2014 tarihinde indirilmiştir.
- Kern, D. M. (2015). *Feelings of Loneliness and Sense of Community among Online Social Network Users*. (Unpublished Master Thesis). Rosalind Franklin University of Medicine and Science. United States-Illinois.
- Kocadere, S., ve Aşkar, P. (2013). Sosyal Medya Araçlarının Katkıları ve Kullanım Sıklıkları: Öğretmenlik Uygulaması Örneği. *İlköğretim Online*, 12(4), 1120-1132.
- Karal, H., ve Kokoç, M. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 1(3). 251-263.
- Köseoğlu, Ö. T. (2012). Sosyal ağ Sitesi Kullanıcılarının Motivasyonları: Facebook Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(2), 58-81.
- Külcü, Ö. ve Henkoğlu, T. (2014). Privacy in Social Networks: An Analysis of Facebook. *International Journal of Information Management*, 34(6), 761-769.
- Kraut, R., Kiesler, S., Boneva, B., Cummings, J. N., Helgeson, V. ve Crawford, A. M. (2002). Internet Paradox Revisited. *Journal of Social Issues*. Vol 58(1), 49-74. doi:10.1111/1540-4560.00248
- Lauricella, A. R., Cingel, D. P., Blackwell, C., Wartella, E. ve Conway, A. (2014). The Mobile Generation: Youth and Adolescent Ownership and Use of New Media. *Communication Research Reports*, 31(4), 357-364. doi: 10.1080/08824096.2014.963221
- Lenhart, A., Purcell, K., Smith, A. ve Zickuhr, K. (2010). Social Media & Mobile Internet Use among Teens and Young Adults. *Pew Internet & American Life Project*. <http://pewinternet.org/Reports/2010/Social-Media-and-Young-Adults.aspx> sitesinden 27 Ekim 2015 tarihinde indirilmiştir.
- Lou, L. L. (2009). *Loneliness, Friendship, and Self-Esteem : First-Year College Students' Experience of Using Facebook*. (Unpublished Doctoral Thesis), University at Albany, State University of New York, New York.
- McCarthy, J. (2010). Blended Learning Environments: Using Social Networking Sites to Enhance the First Year Experience. *Australasian Journal of Educational Technology*, 26(6), 729-740.
- McWhirter, B. T. (1990), Loneliness: A Review of Current Literature with Implications for Counseling and Research. *Journal of Counseling & Development*, 68(4), 417-422.
- Morsünbül, Ü. (2014). İnternet Bağımlılığının Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri, Yalnızlık ve Yaşam Doyumu ile İlişkisi. *International Journal of Human Sciences*, 11(1), 357-372.
- Öz, M. (2014). Sosyal Medya Kullanımı ve Mahremiyet Algısı: Facebook Kullanıcılarının Mahremiyet Endişeleri ve Farkındalıkları. *Journal of Yaşar University*, 35(9), 6245-6254.
- Özen, Ü. ve Korukçu-Sarıcı, M. B. (2010). Yalnızlık Olgusu ve Sanal Sohbetin Yalnızlığın Paylaşımına Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24(1), 149-159.

- Pelling, E. L., ve White, K. M. (2009). The Theory of Planned Behavior Applied to Young People's Use of Social Networking Web Sites. *Cyberpsychology & Behavior*, 12(6), 755-759. doi:10.1089/cpb.2009.0109.
- Peker, A., ve Eroğlu, Y. (2015). Ergenlerde Algılanan Sosyal Destek ve Siber Zorbalığa Eğilim Arasındaki İlişkiler: Arkadaştan ve Öğretmenden Algılanan Sosyal Desteğin Aracı Rolü. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/3 Winter 2015*, p. 759-778, doi: 10.7827/TurkishStudies.7693
- Peplau, L. A. ve Perlman, D. (1982). Perspectives on Loneliness. In L. A. Peplau ve D. Perlman (Eds.), *Loneliness: A Sourcebook of Current Theory, Research and Therapy* (pp. 1-18). New York: Wiley.
- Pritchard, P. C. (2008). *Internet Use and Its Effect on Sexual Behavior in Traditional College -Age Students*. (Unpublished Doctoral Thesis), University of Florida, United States, Florida.
- Ryan, T., ve Xenos, S. (2011). Who Uses Facebook? An Investigation into the Relationship between the Big Five, Shyness, Narcissism, Loneliness, and Facebook Usage. *Computers in Human Behavior*, 27(5), 1658-1664.
- Stendberg, I. D. (2014). *Influence of Social Media in Stages of Democratization*. (Unpublished Master Thesis), University of Nevada, Las Vegas.
- Şahin, H., İşleyen, F. ve Özdemir, S. (2012). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Romantik İlişki Durumları ve Sosyal Ağ Kullanımlarına Göre Etkileşim Kaygısı ve Sosyal Destek Algılarının İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 25-36.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (1996). *Using Multivariate Statistics* (5th ed.). Boston: Pearson Education Inc
- Tanrıkulu, T., Öztürk, R. ve Yeşil, E. (2015). Ergenlerde Sosyal Ağ Bağımlılığı ve Temel İhtiyaçlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Psikolojik Danışma ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 22-30.
- Torlak, Ö. ve Ay, U. (2014). Facebook'ta Bulunma Amacı ve Facebook Reklamlarına Duyulan İlgi Arasındaki İlişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 83-94.
- TÜİK. (2015). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. Ankara.
- Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The Experience of Emotional and Social Isolation*. Cambridge: The MIT Press.
- Weiss, R. S. (1987). Reflections on the Present State of Loneliness Research. *Journal of Social Behavior & Personality*. 2(2), 1-16.
- Wilson, K., Fornasier, S., ve White, K. M. (2010). Psychological Predictors of Young Adults' Use of Social Networking Sites. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(2), 173-177. doi:10.1089/cyber.2009.0094
- Wright, S. L. (2005). *Loneliness in the Workplace*. (Unpublished Doctoral Dissertation), University of Canterbury, Christchurch, New Zealand.

Extended Summary

Introduction

The use of Internet of which coverage areas have been increasing day by day is about to have an indispensable place in life with the expansion of usage areas and the increase daily usage rates in parallel. The internet of which usage has become widespread in many fields such as research, shopping, social sharing, etc. is accessed by 60.2% of the households across Turkey according to the data of April 2014. This rate was 49.1% in the same month of 2013. As for the purposes of Internet use, it was found that individuals used Internet for social media at a rate of 78.8% and for online news, newspaper or magazine reading at a rate of 74.2% in the first three months of 2014.

The use of Internet is defined as a new type of communication that provides the opportunity of access to many users across the world with finger touches (Pritchard, 2008). Social media and social networks are the two fields of Internet that have found a specific place among communication branches by using Internet's ability of providing the chance of sharing and social communication between users without the limitation of distance and the face-to-face communication (Torlak ve Ay, 2014). Social media is defined to be a structure made of various technological activities within the context of social interaction and content creation (Stendberg, 2014). Social networks are structures that help individuals define themselves within the community on Internet and communicate and establish social communication with others with whom they get along on the same cultural level through certain methods via Internet on the virtual environment created by people. In this structure, individuals can introduce themselves to others as who they are or as a person who they want to be and can interact with them.

Even though loneliness, which is defined as a set of complex emotional experience composed of the perceived negative emotions and cognitions stemming from deficiencies in individual's social and personal relations (Ernst ve Cacioppo, 2000) may be experienced in every period of life, adolescence, regarded as a turbulent period, is considered to be more risky in terms of loneliness emotions. Loneliness includes irritable emotions and troubled thought perceptions in individual's social relations.

From the theoretical aspect, it is seen that the feeling of loneliness gains importance during adolescence. Indeed, in this period, the adolescent may feel the need for individuals around and get disappointed seeing that individuals, who they assume to be ideal, are far cry from being so actually. Individuals' feeling of loneliness is about whether their friends suit their ideals in terms of quality and quantity in the relationships rather than the high number of friends around them.

2. Method

2.1 Research Group

The study was performed with the voluntary participation of 496 high school students who study at 13 state high schools in Bolu province. Students in the study group, 199 (40%) of which are male and 297 (60%) of which are female, are students studying in the ninth, tenth, and eleventh grades at their schools whose ages differ between 14 and 19 with an average age of 16.7.

2.2. Data Collecting Tools

2.2.1. Social Networking Information Form: An information form was used to determine students' social network use. The question "How many hours do you log into Facebook daily?" and "How many hours do you log into Twitter daily?" about two most used social networks, Facebook and Twitter, were asked

in the form and the results were accepted as the duration of social networking website use by the students.

2.2.2. Social-Emotional Loneliness Scale: The original scale was developed by DiTomasso, Brannen and Best (2004) and adapted into Turkish language by Çeçen (2007). It is a 15-item, grading scale of which grades are “Not Applicable at All” and “Totally Applicable” and vary between 1 and 7. The scale has three subscales: social loneliness, romantic loneliness and family loneliness.

2.3. Analysis of the Data

To reveal the relationship between variables, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient (r); to investigate whether social loneliness, romantic loneliness and family loneliness variables predict the variance of social network website use, the stepwise regression analysis was used in the research.

Before the data analysis, the data were tested whether they were appropriate for the stepwise regression analysis. Hence, the correlations between variables were examined to see if there was multiple correlations between the variables. SPSS 19 software was used for the analyses.

3. Findings

The relationship between social loneliness, romantic loneliness and family loneliness variables and the findings concerning the prediction of social network website use by the mentioned variables are given in this part of the research.

As for the descriptive findings and the correlation coefficients concerning the relationship between social loneliness, romantic loneliness and family loneliness variables and the social networking website use, it was seen that there is a positive and significant relationship between students' social networking website use and family loneliness ($r=.11$; $p<.05$) and romantic loneliness ($r=.19$; $p<.01$). A low-level and statistically insignificant relationship was found between the social networking website use and social loneliness ($r=-.04$). The findings obtained indicate that there was a significant relationship between the use of SNW and family loneliness and romantic loneliness.

According to the stepwise regression analysis results concerning the prediction of social loneliness, romantic loneliness and family loneliness variables by the social networking website use, social loneliness was not included in the analysis because it did not predict the social networking website use significantly, and romantic loneliness and family loneliness were analyzed during the stepwise regression process.

It was found that the romantic loneliness variable predicted students' social networking website use on a significant level ($t=4.121$, $p<.05$). It was also seen that the romantic loneliness alone predicted .036% of students' social networking website use [$F_{(1-452)}=16.985$, $p<.05$]. The family loneliness variable was included in the model in the second step of the stepwise regression analysis. Both romantic loneliness ($t=4.115$, $p<.05$) and family loneliness and social loneliness were significantly predicted ($t=-2.203$, $p<.05$) the social networking website use. It was found that romantic loneliness and family loneliness variables together predicted .046% of the social networking website use [$F_{(2-451)}=10.992$, $p<.05$].

4. Discussion and Conclusion

In this study, it was aimed to determine whether high school students' social loneliness, family loneliness and romantic loneliness predict the social network website use and offer related suggestions. It was found as a result of the statistical procedures that loneliness in romantic relations and loneliness in family relations predicted the social network use but loneliness in social relations did not. Likewise, a signifi-

cant relationship was found between romantic loneliness and family loneliness and the social networking website use.

Consequently, social networking websites, in other words, social media has an important place in the lives of teenagers. Today, called the “digital era”, the Internet environment that provides access to all kinds of information attaches teenagers to itself with very diverse interactive applications. Providing large opportunities of eliminating the loneliness or maintaining the relationships, Internet comes across as an important support and convenience when used relevantly and proportionately; as a problematic, pathological phenomenon if not used so.